

3 фронту безробіття й виголювання трудящих

БЕЗРОБІТНІ ВИШУНЮЮТЬ УСЯНІ ВІДПАДКИ ПО СМІТНИКАХ І ТИМ КОРМЛЯТЬСЯ

Безробітні розпалюють вогонь на найголовнішій вулиці і доварюють те, що найдуть на смітнику в кенах.

Едмонтон, Алта.

В тутешньому місті є чимало безробітних. Дехто дістає оту жбуршу допомогу по 2 мільйони на день, по 12 пів центів за кожний. Більшість безробітних не дістають ніякої допомоги, вони живуть на поручу. Життя на поручу дуже вузке. Коли прийдеться їсти поруч, він наполює сирий, а замість молока є чиста вода. Після їди отого поручу кожний почувується ще більше голодний, усі йдуть і шукать по різних бляхах за рештками молока, яке розпечене до сонця, на кисне, спарене. Хто з тих безробітних наїде оту бляханку з молока, шукає собі за пущоку а тютюну й нею вичерпує те молоко й випиває.

От присутній до такої бляханки з рештками молока один старушок, взяв бляханку й черпає. Руки трясуться в його, як в пропасниці. Зачернув молока смердючого й не. Страшно дивитися на його.

Безробітні вишукують усіякі рештки по кенах, збирають їх в варжавлі бляханки, і в тих бляханках “доварюють”. Варять безробітні собі не десь там по “гобо парках”, як у Вінніпегу, а таки на головній вулиці 104, близько стеноарської станції залізничної. Варять на самому найлюднішому місці, щоб

пані й, усі бачили, як живуть безробітні у тій багатій країні.

Ось на днях стався такий випадок: привіз якийсь молочар багато маслянки, не мав її де збути і почав вилити в канал. Безробітні обступили його й домагалися, щоб оту маслянку подав їм. Молочар той не дуже похочував, але під напором безробітних подав їм маслянку.

За спання безробітних треба дещо агадати. Ті безробітні, що дістають “гобо”, дістають і спання. Ті знов, що живуть на поручу, вчять, де поїсти. Найбільше спить їх на відкритому місці. Інші залазять у бачкари, але їм відтам прогнати їх поліція. Вона нападає на них ніччю, забрав їх до корту, й там фудять. Вже багатьох безробітних засудили за спання в бачкарах на 2—3 місяці тюрми.

Коли проходити Едмонтон, багато стрічається на вулицях мієйні гуртки, які мають ту саму програму, що й салвейшн армії. Усі вони намагаться затягнути робітників до себе й затемнювати їм мозки, та відтасувати від класової боротьби. Оті мієйні організації й салвейшн армії теплою водою, в якій подікалось мило, намагаються втримати при собі робітників. Перед тією зупно

мусять довго молитися, хто хоче похлепнати її. На ту зупно ходить чимало безробітних, які змушені голодом мусять ворухити губами, нібито моляться. Мені оповідав один безробітний, що ходить туди на зупно, таке: коли я там піду, я нічого не беру з собою. Лише однісіньке слово “джіус” знаю. І нехай він мей пілий рік клеїть, до мене не причешитися ні одне слово з його байбл.

Інший безробітний оповідав знов, що коли він приїде на їх зупно молиться, йому теж подають книжку і кажуть співати.

— Що вони співають, я не розумію. Але мушу і я співати. Тоді я співаю своєї “Барабан горшки бьют”... Комедія: той годі.

Ще одне лихо. Поміж безробітними є багато, що курять. Одні курять по привычці, інші з надії. Вони й усі вибірають недокурки по стрітках і виплюють з ними рештками у своє й так своріде тіло усіяких заразків хвороби: і так, кого не лізе амора голоду, той гине від отих заразків хвороби.

Опечуючи все ту нужду безробітних, адалаюць би, що вчас масових віч на Маркет Сквер повинні усі вони приходити на ті віча. Даме там! Немає отих що томляться у найстрашніших муках голодової смерті.

Не відуть усією спудою до боротьби за право на життя й працю. А треба, щоб заговорили вони рішучіше до тутешніх панів і самі боротьбою здобули собі повне втримання.

Тейлортонськ.

ВИГОРИЛО ЗБИЖЖЯ, ВИГОРИЛА Й ТРАВА В САСКЕЧЕВАНІ, НА ПОЛІ НЕВИДНО ЛЮДЕЙ, НІ ХУДОБИ

Едмонтон, Алта.

Я їхав оце з Едмонтону до Вінніпегу, і приглянувся, як виглядає багата й родюча пшеницю провінція Саскечеван. В північній Альберті пшениця гарна. В північній Саскечевані є збіжжя, але не так, як в Альберті. Наївнич від Беллфорте є теж збіжжя.

Приїхали ми під Саскатун, там збіжжя пусте. Вийшли із Саскатуну в напрямку Мус Джо, побачили голу землю, ні збіжжя, ні траву. Ідуць до Мус Джо, з Мус Джо до Ріджайні — збіжжя віде не бачили. Ідемо і кожний з нас міркує, що зробилося з багатого Саскечевану. Минулих років полудневий Саскечеван проквітав буйною пшеницею, а цього року життя замало. Ідеши степами і чогось сумно робить ся. Приглядаєшся на землі, весь високо, вигоріло. Вигоріло збіжжя і трава. Стенні чорніють. На полі не видно ні людей, ні худоби.

Минулих років фермери заїсвали просторі лани пшеницею, якою тишилися, моваля, як виросте, позбирають, продають і гроші до банку, а тоді їх і цілий світ нічого не обходить. Цього року так-воно не в. Фермери позісвали поля пшеницею, а збирали не має що. Минулими роками фермери працювали від ночі, до а ночі, цього року примуєво відпочивають в тих околицях. Ідеши — десь там, то там побачиш, що щось робить людина на полі. Худоби мало видно на полі, бо немає що пасти. Пізнаєш, що в цих околицях фермери багаті. Хати і стаїні модерні, великі, гарно збудовані, вигляд

подіра такий, як у старім краю фільварки. Вечером не побачиш фермера на подвір'ю, можливо, що він сидить в хаті, а може виїхав, жудис, аби не дивитися на ту чорну землю.

Пригадав я собі за посуху і голод в Радянському Союзі 1921-22 року. Як була посуха в Радянському Союзі, цілий буржуазний світ кричав, що ті безробітні винні, що в Радянському Союзі посуха і голод. Приходить питання: — Хто ж винен, до посухи спричинила велику шкоду і довела до крайної нужди фермерів в полудневій Саскечевані? Буржуазія і її преса мовчить, а з нею набрала води в роті і українська жовтобланистна преса, не каже, хто винуватий за ту посуху? Пани та панські наймити і це накиннули би на більшовиків, але вони цього зробити не можуть. Вони зробили б, як би ця посуха була між бідняцькими фермерами. Лиш в тім, що посуха навістять багату околицю, де живуть багаті фермери. Тому до тих фермерів не можна зачислити до більшовиків.

Посуха знищила великі простори засівної площі, де сподіються вповнолітні менше збору збіжжя. Збіжжя буде багато менше в цім році, як було в минулому, але ціна на пшеницю не підійшла вгору, а навпаки, чимраз падає влізину. Багаті фермери ще не втратили надії, вони знають, що надаль лишаться багатими. Бідні фермери забувають про багатство, а починають організуватися і спільно борються проти багатого класу за владу працюючих.

М. Комик.

Звідомлення ТУРФДім

СПІШИМО З ДОПОМОГОЮ ТУРФДІМ У ВЕГРЕВИЛ, АЛТА.

Сейнт Еннс, Онт.

Прочитавши в часописі закладі П. К. ТУРФДім до відділів про допомогу для ТУРФДім у Вегревил, Алта., для судової боротьби з жовтобланистими хуліганями.

Ми, фермери, організовані у відділі РЗТ в Ст. Еннс спішимо з малою допомогою. Хоть тутешні фермери боряться самі з недостатками, однак, ми зробуємо потребу такої допомоги і аложили між собою 3 долари і вислали до ЦВК ТУРФДім.

Спішим, товариші, з допомогою вегревільському ТУРФДімі. Покажім ворогам робітничо-фермерської класи, що ми можемо постійно за своєю працею. Спішим з допомогою на вище агадуємо цілю, нехай петлюрівська агрія не тишиться завчасно зі своєї чорної роботи. Не допустім до того, щоб чорна агрія нищила наші дома, та ще вихвалялася, що потягнула передових товаришів за обиду чести, хоч в тієї агрії немає чести, як в того звіряти, що ворогів підкидає. Хоч їх павсякий суд виправдує, однак недалеко час, коли вони стануть перед робітничий суд а цей дасть їм належну відплату.

Гр. Навосядий.

НА МІТІНГУ ПОМІЖ ФАРМЕРАМИ

Портелд за Прейрі, Ман.

29 й 30 липня був в нас тов. Клібановський й промовляв на мітінгу. Говорив на тему безробіття й вказував, як вийти з того положення. На вічу було до 45 присутніх робітників і робітниць. Могло бути більше, бо і в нас не мала криза й заидні терплять безробітні, як по інших місцевостях.

Правда, що чимало є поміж тутешніми робітниками ще таких, які по своєї невідомості займаються обдурювати петлюрівськими ватажкам та усіякими рещетильниками, які раз-у-раз брешуть на Радянську Україну.

І саме тих робітників та робітниць треба за всяку ціну відтягнути з-під впливу народних манітів та вказати їм шлях класової боротьби проти своїх і чужих наживачів. Тоді й мітінги будуть успішніші, коли вони знають, що їхнє місце в робітничих організаціях.

Присутній.

ПРАВИЛЬНО РОБИТЬ ЗАРЯД ТУРФДІМ У ВЕНКУВЕР

Ейнкок, Б. К.

7 липня був в “УРВ” поміщений допис із запитанням, чи правильно робить робітники Венкувер, організовані в ТУРФДім, що винаймають сади іншим робітничим організаціям. Оцю роботу виконує заряд відділу ТУРФДім правильно. Ми на те будували Український Робітничий Дім у Венкувер, щоб в ньому кувалась пролетарська правда. Є ж клас: Пролетарі усіх країн, єдиний! Єдиний без різниці, якої б ви не були нації.

Ми повинні помагати одні одні, бо де більше, там і міцніша сила. Це не робітники винні, що, винаймаючи гаю УРД, не можуть заплатити ренту. Винна уся капіталістична система висшеку й голоду робітничої класи. Ми збудували УРД для пролетарської єдності. Довг, що тяжить на Укр. Роб. Дім, допоможуть теж робітники різних національностей силатити.

Н. Цубик.

НЕ ПИШИМО, БО НІЧОГО В НАС НЕ РОБИТЬСЯ

Вінніпег Біч, Ман.

Вже, здається, пару років, як писалось про працю у відділі ТУРФДім в тутешній місцевості. Правду сказати, немає й про що писати. Хіба про те, що нічого не робиться. Чимало часу віддали активні товариші особистим сваркам та недорозумінням. На збори важко нас скликати. Один за одним приходять щораз то пізніше. А коли й пічемо збори, так

во-фермерської класи, що ми можемо постійно за своєю працею. Спішим з допомогою на вище агадуємо цілю, нехай петлюрівська агрія не тишиться завчасно зі своєї чорної роботи. Не допустім до того, щоб чорна агрія нищила наші дома, та ще вихвалялася, що потягнула передових товаришів за обиду чести, хоч в тієї агрії немає чести, як в того звіряти, що ворогів підкидає. Хоч їх павсякий суд виправдує, однак недалеко час, коли вони стануть перед робітничий суд а цей дасть їм належну відплату.

Гр. Навосядий.

зараз вже спішать деякі допомоги. Наприклад, на швірчній зборі навіть половина усіх членів не прибули. Важко було навіть делегата вибрати на зїзд, хоч той зїзд ТУРФДім був великого значіння. Коли важко було в нас на місці взятись за працю до 12 зїздів, треба рішуче ваятись після його. До тієї праці женуть нас сучасні класові бої революційного робітництва й масове виголювання трудящих мас. За те діло треба вже взятись, не вичікуючи довше.

Учасник.

ЗА МАСОВУ УЧАСТЬ В КЛАСОВИХ БОЯХ

Роздейл, Алта.

Зараз сучасна економічна криза значно загострює класові бої. У тих боях треба змобілізувати усі сили, щоб подолати панівну класу й усунути вилик і морення робітничої класи назавжди.

Лихо в тому, що не всі робітники йдуть на фронт класової боротьби. От хоч би взяти час, в якому збиралось підписи за соціальним забезпеченням від безробітних. Далеко не всі взяли в тій акції участь. Навіть такі товариші, що розуміють справу, говорять про неї, а вчас збірания підписів стояли здалека.

Так само не всі беруть участь в демонстраціях чи мітінгах робітників. Багато робітників залишається на той час вдома, замість спішити на вулиці в демонстрації чи масові мітінги. Таке буває в нас і це треба рішуче викоринити.

Робкор 2.

УСУНУТИ ГАЛЬМА В ПРАЦІ

Роздейл, Алта.

Немає то, як в нас. Виберуть когось до будьякого комітету, так і відкрито заявлять: — Мене не вибравте, бо я не піду.

Виберуть до збірки за фундами на політвязнів будьякого з членів, так і зараз падує листу з приговором: — Я ходив, але ніхто не хоче нічого дати.

Подадуть листи збирати підписи за соціальним забезпеченням безробітних, так і заховують ті листи за шафу й говорять:

— То до мене не належить. Годусемо вчас кампанія за кольпортажів робітничої кнжки, так зараз падує голоси:

— Ми вже й так доста знаємо. Отак то в нас йде організаційна й освітня праця “повною силою пари”. Маємо передішкуну... Зморились працюю...

Організований.

Радянські делегати на могилі Карла Маркса.

— Після закінчення конгресу радянська делегата одвідала могилу Карла Маркса. На могилу покладено металевий вінок з написом “Від радянських учених — їхньому вчителю”.

БУРЖУАЗІЯ В САСКАТУНІ РОЗПОЧАЛА МАСОВЕ ДЕПУРТУВАННЯ РОБІТНИКІВ

Саскатун, Саск.

Крах капіталістичної господарки в Канаді спричинив економічного кризою доводити до того, що капіталістична клася не має вже виходу з цього положення, в якому опинився капіталістичний світ взагалі, а зокрема Канада.

Така країна, як Канада з десяти мільйонним населенням, безмежними просторами землі, придатної під uprawу збіжжя, лісів, дугів і величезних природних багатств, з високорозвинутою технікою, з величезною залізничною сіткою, великої кількості автів (Канада друга на світі) і т. д. і т. д. — числить зараз пів мільйона безробітних.

Все те має колосальне забезпечення на існування тієї невеликої кількості населення, так що ж, коли все те знаходиться в послідному малоді горсткі людей, що долають тим багатством і розпоряджаються ним.

Високо розвинена техніка, яка є в послідному класі, доводить до того, що пани позбавляють сотні тисяч робітників праці, тому, що вони приспосовують в продукції машини. Це в кожній капіталістичній країні діється.

Позбавлені роботи робітники тиняються і шукають виходу з того жалюгідного положення, в яке поставили їх капіталістична клася підчас цієї економічної кризи.

Зубожкає населення через брак роботи починає ворухитись і домагаться належного. В першу чергу опинився робітники, прибувши з Європи в скрутному положенні, бо з голоду вперст гинуть з дітьми, яких приїхало сотні тисяч до Канади.

1,500 РОБІТНИКІВ ЗІЙШЛОСЬ НА МАСОВИЙ МІТІНГ У ФОРТ ФРЕНСЕС, ОНТ.

Форт Френсес, Онт.

Дня 28 липня ввечером відбувся масовий мітінг з рамени КПК, на якому було около півтора тисячі робітників та 76 автів з людьми доколя мітінгу. Мітінг відкрила молода комсомолка т-ка Марія Петрук.

На мітінгу промовляв тов. Баркер, організатор КПК, 6-го дистрикту. У своїй промові він говорив про життєві злидні робітництва в капіталістичних країнах та про життя трудящих в СРСР. Між іншим сказав, що цілий імперіалістичний світ зборється проти батьківщини робітництва, Радянського Союзу. Тов. Баркер спімнув про минулу світову війну і вказав на те, кому вона принесла

користь, а кому голод і крайню нужду та заклинає, щоб робітничство протестувало проти різних народів.

Всі присутні слухали промови з увагою, лише один агент капіталу старався перешкодити, але наші товариші “застапували” його, а тов. Баркер сказав, що бився на війні 5 років за цей кавальчик: зелену землю і ніхто не має права вигнати його віден.

“Один “горожанець” приступив до чіфа поліції та сказав, чому не арештує промовця, але чіф відповів йому, що немає потреби арештувати. По закритті мітінгу чіф приступив до голови, т-ки Марії Петрук та сказав їй, що йому дивно, що вона

така молода, а замішана вже з червоюліи. Товаришка відповіла йому:

— Я бідна, як вони і має місце боритись враз з ними проти несправедливої капіталістичної системи.

По мітінгу наші члени і симпатисти зійшлися до УРД і тут був мітінг в українській мові, на яким говорив т. Каліноук з Форт Вільям. Н. Савчук.

ДОСИТЬ ГОЛОДУВАТИ

Су Лукавт, Онт.

Понад одером можна побачити щодня пару десятків безробітних, що лапають рибу і кормляться нею. Вночі сплять вони в корчах або лак званих “тобо джонга”. Це діється у вільній, демократичній Канаді, де по словам Бенета “ніхто не повинен голодувати”.

Але і тут ще паньбаки наймити, поліція і “гейм вордени” нападуть на безробітних і жадують їм той риби і той холодної скали або корча, де безробітні ночують.

Одного разу, надійшли два “гейм вордени” і кожному, що лапан рибу, повідрівували гукли і забрали ту рибу, що вже була напалана. Але один робітник випрошувався, щоб від него не брали вулки, бо він грошей не має, а рибу мусить лонити, щоб з голоду не вмерти, то це й до того дістав пару клубів і забрав їх до корту.

Вже годі терпіти від поліцейських клубів і досить голодувати. Ставаймо в ряди Всеукраїнського Товариства Безробітних і борімся за ліпші умовни життя.

Митька.

ВИКРИВАЄМО ДАЛІ ЧОРНІ ДІЛА КОРПУСНИКІВ

Едмонтон, Алта.

В тутешній місцевості відбулось віче відділу ТОДОВИРНАЗУ. Проводив віче тов. Войцехівський, промовляв тт. Громик і Дранута. Промовці широко розповіли про життя й вивольню боротьбу трудящих мас на Західній Україні. На заклик тов. Клібановського, виступили на тому вічу стрільці Войцехівський і Нічко та розповіли про ті чорні вчинки корпусників УГА вчас вивольню боїв з 1918 й 1919 років.

П. Свєрида.

ПРАЦЮЄМО В МАЙНІ ДО ВТРАТИ ОСТАННІХ НАШИХ СИЛ

Содборн, Онт.

В тутешній майні Крейтон працювало тому рік назад 1,200 майнерів. Зараз працює усіх 300 несповна. Цих 300 майнерів мусять більше продукувати половину того, що продукували 1,200 майнерів в минулому році. Зате багато поганячів стоїть коло майнерів. Роботи стільки накладають, що ті неспівні майнери виконати. Англіійський боєц це поводить за майнерами трохи ліпше за боєц української й філяндської національностей.

Ще рано в 6 години, а вже боє-філяндець біжить на місце праці й готувить вже роботу для майнерів. Зараз є чимало безробітних, що вистояють по ліній офісамі. На їх вказують боєц й погрожують робітникам

МИ ВІДПЛАТИМО КОРПУСНИКАМ УГА НАРОДНОМУ ЗРАДУ З 1918 Й 1919 РOKІВ

Тейлортон, Саск.

Фашистська Польща й інші імперіалістичні держави готують півні війну проти Радянського Союзу. Я певний, що і тутешні наймити фашистської Польщі й імперіалістичних воєнних палачів теж готуються до війни, допомагають хизжакам у нападі на трудящих СРСР. Поміж тим воєнними локьями є чимало ще тих самих корпусників УГА, що зраджували рядове стрільцтво й воєнк УГА та увесь український трудящий люд в 1918 й 1919 роках вчас вивольню боїв. Оті пани настїп з більшими панами від себе готують і нас на війну в недалекий майбутності.

Та зараз вони цього не зроблять з нами, рядовими воєнками, що робили в минулому. Трудячий українське вже пізнає, хто їхній друг, а хто зареклий ворог. Не будуть вже наближати нас на війну Шенцільський ві його кардиналі, як благословили вчас світової вій-

ни. Не забуду й того, як вони нас благословили одною рукою, а другою записали в польсько-фашистські табори на загиб.

Не будуть нас зраджувати більше сповити в найчорнішу зраду корпусники УГА і ватажки ЗУНР, що темер скривавуться по стріпромадах, січах, петлюрівських і шаповалівських кублах. Стрільці й воєнк УГА та усі українські трудящі дадуть відіч в недалекому майбутньому отим наймічатам міжнародного імперіалізму.

Гарматчик.

ЗМАГАЄМОСЯ ЗА ЧЛЕНСТВО І РОБІТНИЧОЮ ПРЕСЮ.

Кіркленд Лейк, Онт.

Наш відділ ТОДОВИРНАЗУ вирішив перевести кампанія в місяці липні. Кампанія намічено за придбанням членства і поширенням літератури та придбанням переддлатників для часописів “Сила”, “Сельроб”, “Наша земля” й “Укр. Роб. Вісти”. Так само рішили

виприщати в тій кампанійній праці відділ ТОДОВИРНАЗУ в Руан на змагання. Кампанія почалась ще на 12 липня й тривала до дня 26 липня.

М. Д.